

După 55 de ani, 2015 reprezintă

Un nou început...pentru CHE Stejaru

HIDROELECTRICA

CHE STEJARU

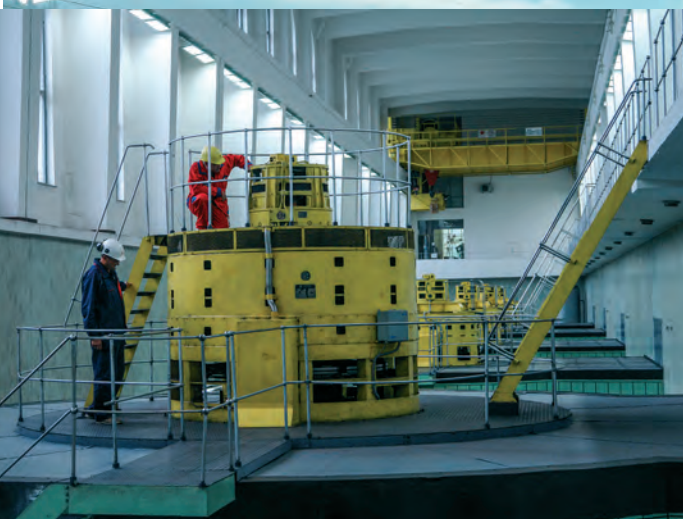
o istorie de peste 55 de ani

- Complexul hidroenergetic de la Bicaz a fost proiectat pentru întâia dată de renumitul inginer român Dimitrie Leonida. În viziunea lui, energia electrică produsă la Bicaz-Stejaru ar fi putut asigura dezvoltarea economică a întregii Moldove, exercitând o influență benefică atât asupra industriei, cât și asupra agriculturii din zonă.
- În 1949 se înființează Ministerul Energiei Electrice iar noul ministru, Gheorghe Gaston Marin, alege consilierii pe profesorii Dimitrie Leonida, Cristea Mateescu, Constantin Dinculescu, Dorin Pavel și pe inginerii Bercovici și Stăncescu pentru a schița ceea ce va fi primul plan de electrificare decenal. Ca bază pentru noile hidrocentrale a servit lucrarea inginerului Dorin Pavel publicată în 1933 și intitulată: "Plan general d'aménagement des forces hydrauliques en Roumanie",
- Astfel, la cinci ani de la încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, România își asuma o investiție uriașă, ale cărei baze erau creionate încă din 1908, și anume punerea în funcțiune a sistemului energetic Bicaz - Stejaru. La construcția barajului înalt de 127 de metri și la hidrocentrală au lucrat atunci 20.000 de oameni, fiind cel mai mare șantier al vremii.
- Inaugurarea oficială a șantierului a avut loc în 2 august 1951. Amploarea fără precedent a lucrărilor ce trebuiau realizate a impus executarea a peste 3 milioane de mc săpături, din care aproape 1,5 milioane mc în stâncă și aproximativ 700.000 de

mc în subteran. Pe șantierele complexului hidroenergetic s-au turnat 2,3 milioane de mc de beton și beton armat și s-au montat 11.000 de tone de echipament electromecanic.

- În anul 1951 au fost demarate lucrările la șantierul tunelului pe sub muntele Botoșanu pe o distanță de 4655 m, care trebuia să asigure transportul apei sub presiune din lacul de acumulare până la ieșirea dinspre uzina Stejaru. Prin lungimea și secțiunea sa de 7m tunelul era, la vremea respectivă, printre cele mai mari de acest gen din lume. Pentru executarea sa a fost necesară executarea de 615.000 mc de excavații, turnarea a 400.000 mc de beton armat precum și injecții de 15.000 tone ciment. Pe data de 11 decembrie 1955 a avut loc străpungerea oficială.
- În primăvara anului 1951 s-a realizat modificarea cursului apelor Bistriței printr-un batardou de palplanse dispuse longitudinal cursului râului și racordat la capete cu versantul stâng.
- Un obiectiv important a fost Fabrica de ciment construită în partea vestică Bicazului, în perioada 1951-1955, pentru a livra cu minimum de cheltuieli toate sorturile de ciment de care aveau nevoie șantierele hidrocentralei. Tot pentru nevoile organizării de șantier a lucrărilor prevăzute la Bicaz, la 31 decembrie 1951 a intrat în funcțiune primul grup electrogen de 900 CP la Uzina Diesel Bicaz. Ea se va dezvolta continuu, pe măsura extinderii lucrărilor șantierului, ajungând în 1956 la o putere totală de 15 MW, fiind la vremea aceea cea mai mare centrală Diesel a țării. În anul 1957, această uzină a fost racordată la sistemul național prin stația de transformare de 110 kV Stejaru, ceea ce a permis construirea primei linii transcarpatice din țară, LEA 35 kV Bicaz - Gheorgheni.

- La 30 iunie 1957, apele Bistriței au fost deviate din albia lor ancestrală, fiind astfel posibilă realizarea lucrărilor de excavații și betonare în zona centrală. Această operație a presupus excavația a 350.000 mc de aluviuni și 170.000 mc de stâncă, lucrări ce s-au efectuat în circa 8 luni. Pentru reducerea la minimum a tasărilor fundației barajului s-a executat o tratare a rocii prin injecție cu emulsie de ciment pe toată suprafața de fundație până la adâncimea de 15m.
- După terminarea betonării blocurilor din zona centrală până la o cotă superioară apelor Bistriței, în august 1959 s-au demontat cele două batardouri transversale albiei și s-a închis canalul de deviere printr-un dig de pământ, iar apele râului au fost dirijate prin patru goliri de fund provizorii de 5m diametru, executate în blocurile centrale. Din acest moment s-a deschis front de betonare pe toată secțiunea barajului.
- Lucrările la priza de apă s-au încheiat în iunie 1960 iar instalația a intrat în funcțiune în același an, în luna august, când s-a atins în lacul de acumulare nivelul corespunzător.
- Prin hotărârea 837 a Consiliului de Miniștri din 29 iunie 1960, se înființează "Întreprinderea Electrocentrale Bistrița" cu atribuții de beneficiar al lucrărilor și cu principal obiect de activitate producerea de energie electrică.
- **Data de 1 iulie 1960 rămâne un punct de referință în construcția complexului hidroenergetic din preajma Bicazului, deoarece acesta a fost momentul în care a început acumulara în lac.**
- Într-o primă etapă au fost montate 4 grupuri de câte 27,5 MW care au intrat în funcțiune pe rând în perioada 1 octombrie 1960 - 2 februarie 1961. Ultimele două grupuri de câte 50 de MW au intrat în

exploatare la 29 iunie 1962 și respectiv 5 octombrie, același an.

- 01.10.1960 - a fost pus în funcțiune primul grup de la centrala de la Stejaru;
- Dezvoltarea ulterioară a însemnat, în primul rând, amenajarea Bistriței până la confluența cu Siretul: centralele Pângarați (1964), Vaduri (1966), Piatra Neamț (1964) și canalul Piatra Neamț – Bacău (1963-1966) cu centralele Vânători, Roznov, Zănești, Costișa, Buhuși, Racova, Gârleni, Lilieci și Bacău.
- De la 1 aprilie 1990, prin ordinul 443 a ministrului energiei electrice, centrala poartă numele "Dimitrie Leonida" în memoria inginerului român care a întocmit primul proiect de amenajare hidroenergetică a zonei pentru ca, vreme de 40 de ani, să îl promoveze cu tenacitate până la înfăptuire.
- Astfel, Centrala hidroelectrică Stejaru ("Dimitrie Leonida") este, fără îndoială, prima mare centrală hidroelectrică din țara noastră, creată în anii socialismului. Cu o putere instalată de 210 MW și o producție anuală de 435.000 MWh, această centrală realizează, împreună cu marele lac de acumulare de la Bicaz, o regularizare a debitelor râului Bistrița.
- Ca urmare a îmbunătățirilor aduse și a testelor de calificare, centrala a fost selectată pentru furnizarea de servicii de sistem: reglaj secundar de frecvență-putere, asigurarea rezervei terțiare rapide de putere activă, asigurarea restaurării Sistemului Energetic Național în cazul unor avarii extinse sau căderii totale a sistemului. Centrala a produs în cei 55 de ani de existență peste 20 de miliarde de MWh.

Însă, **dupa 55 de ani** de funcționare, hidroagregatele puse în funcțiune în **perioada 1960-1962**, și-au depășit cu mult durata normală de viață (30 de ani), iar **uzura fizică și morală** impun o re tehnologizare complexă, prin reproiectarea tuturor sistemelor și aducerea acestora la nivelul tehnologic utilizat în prezent pe plan internațional, asigurând totodată și **siguranța în exploatare** a centralei. În acest moment activitatea de întreținere și reparație uzuală se dovedește **insuficientă pentru a asigura operarea** la eficiența maximă a amenajării Bicaz.

Costurile în creștere, asociate cu întreținerea și reparațiile au condus astfel la abordarea de studii în vederea demarării lucrărilor de re tehnologizare și modernizare pentru asigurarea unui **nou ciclu de exploatare** industrială.

Instituții de specialitate au propus încă din anul 2000 alternative privind re tehnologizarea CHE Stejaru în diverse variante de echipare și dispunere a noilor echipamente. Au fost întocmite în paralel măsurători și rapoarte privind starea echipamentelor și a principalelor unități tehnice. Acestea au stat la baza studiului de fezabilitate, întocmit în 2008 de Institutul de Studii și Proiectări Hidroenergetice.

Noua configurație a amenajării păstrează domeniul de debite și căderi actuale, urmând ca noile echipamente să funcționeze în condiții de siguranță și eficiență sporite.

Prin aceste lucrări va crește disponibilitatea și fiabilitatea centralei, vor scădea consumurile proprii, vor fi eliminate unele deficiențe constatate pe parcursul exploatării și în final producția de energie și volumul de servicii de sistem se vor mări.

PRIMA HIDROCENTRALĂ DE MARE PUTERE DIN ROMÂNIA, CHE STEJARU, SE PREGĂTEȘTE PENTRU UN NOU ÎNCEPUT.

Prin Anuntul de participare nr. 155994 din data de 09.12.2014, Hidroelectrica a lansat procedura de achiziție „**Licitație deschisă**” cu scopul achiziției de lucrări „**Retehnologizare CHE Stejaru**”. În perioada de analiză a documentației de atribuire, mai mulți potențiali ofertanți de pe piața de energie a României și de pe Piața de Energie Internațională, cum ar fi:

SC ROMELECTRO SA; SC SDC PROJECT; SC ELECTROGRUP SA; SINOHYDRO CORPORATION LIMITED (CHINA); CKD BLANSKO ENGINEERING a.s (CEHIA); ALSTOM INFRASTRUCTURE ROMANIA (Reprezentanța companiei ALSTOM – FRANTA în România); LITOSTROJ POWER D.O.O. (Slovenia), și-au prezentat interesul de a participa la această procedură de achiziție, solicitând clarificări autorității contractante Hidroelectrica.

În **data de 16.03.2015**, la sediul Hidroelectrica, a avut loc deschiderea publică a ofertelor privind atribuirea proiectului de retnologizare CHE Dimitrie Leonida - Stejaru.

Prin organizarea licitației s-a asigurat atribuirea contractului într-o piață comercială transparentă, în vederea minimizării costurilor, fără a diminua nivelul, standardul ridicat de calitate prevăzut de cerințele din Documentația de atribuire, obținându-se reduceri de 35 milioane euro.

Asocierea **SC ROMELECTRO SA și LITOSTROJ POWER D.O.O cu lider de asociere SC ROMELECTRO SA** a depus o oferta în valoare de **74.996.111 euro fara TVA**, cu 32% mai mică față de valoarea estimată a proiectului în anul 2011, oferta fiind declarată câștigătoare.

Alături de aceste două mari companii s-au alăturat ca subcontractanți, companii românești și străine care au dezvoltat și construit sistemul hidroenergetic național timp de 60 de ani, și care sunt active, în momentul de față, pe această piață care constă în modernizarea, retnologizarea centralelor hidroenergetice, cum ar fi: **SSH HIDROSERV SA, ENERGMONTAJ SA, ELECTRO-SERVICE RB SRL, ELECTROECHIPAMENT INDUSTRIAL SRL, GENERAL DESIGN TECH SRL, ISPE SA, ENERGOCONSTRUCT SA, CONCRET CONSTRUCT SRL, MECANICA IND 2004, BLANSKO ENGINEERING AS (CEHIA).**

Proiectul se va derula pe o durată de aproximativ 7 ani de la semnarea contractului și presupune retnologizarea celor 6 hidroagregate. Lucrările care trebuie executate vizează:

- reabilitarea și modernizarea acelor echipamente hidromecanice a căror stare tehnică, după expertizare, permite acest lucru (vanele fluture și vanele sferice, batardourile aspiratoarelor, regulatoarele de presiune, instalațiile de ridicat și transportat).
- înlocuirea turbinelor, generatoarelor, transformatoarelor, instalațiilor de automatizare (aferele grupurilor și instalațiilor generale ale centralei), instalațiilor de aer comprimat, apă de răcire, golire aspiratoare, epuizmente și gospodărie de ulei,

stațiilor de 10,5 kV, 110kV și 220 kV, transformatoarelor de servicii proprii.

- realizarea sistemului de monitorizare, de comandă, protecții și SCADA, pentru a aduce centrala la standardele actuale de funcționare.
- reabilitarea construcțiilor de pe circuitul hidraulic, începând cu casa vanelor fluture, conductele fortate, casa vanelor sferice, sala mașinilor, bazinul de liniștire și canalul de fugă, părți din blocul tehnic, turnul de decurare, atelierul mecanic și depozitul de echipament greu.

Procedura de „Licitație deschisă” încheiată pentru atribuirea contractului de retnologizare a uneia dintre cele mai vechi hidrocentrale din sistemul energetic reflectă foarte bine, politica centrală de management a companiei, în privința retnologizării centralelor hidroelectrice din dotare și ofertarea contractelor de investiții pe o piață comercială transparentă.

Prin atribuirea acestui contract se dă totodată și firmelor românești **șansa de a se relansa pe piață**, de a dovedi ceea ce pot cu adevărat, prin acest proiect Hidroelectrica susținând **clasa antreprenorială și capitalul românesc.**

*“Timp de **25 de ani**, companiile românești și capitalul românesc în ansamblu au fost discriminate. Toate lucrările de infrastructură publică de anvergură au fost încredințate unor companii străine. Spre exemplu, toate rețehnologizările din ultimii **20 de ani** de la Hidroelectrică s-au făcut de către firme străine, deși tot sistemul energetic național s-a construit cu firme românești.*

Retehnologizarea de la CHE Dimitrie Leonida (Stejaru) marchează totodată desprinderea de practica păguboasă a atribuirilor directe și a licitațiilor restrânse și discrete, începute în 1997 cu Retehnologizarea centralei Porțile de Fier I, continuând cu Porțile de Fier II, Gogoșu, Olt Inferior și Lotru, care au costat Hidroelectrică peste 1 miliard de Euro”

*Av. Dr. Remus Borza
reprezentantul Administratorului Judiciar
EURO INSOL*

Evenimentul la care asistăm reprezintă un real succes pentru companie, ținând cont și de faptul că, de-a lungul timpului au existat mai multe încercări privind acest proiect.

Momente cheie

2011

Iulie

În iulie 2011, Adunarea Generală a Acționarilor Hidroelectrica S.A. aprobă contractarea unui credit sindicalizat de 110 milioane euro pus la dispoziție de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (70 milioane Euro), ErsteBank și CaixaBank (cu 20 milioane Euro fiecare), care urma să fie folosit pentru re tehnologizarea Hidrocentralei Dimitrie Leonida. Creditul, în valoare de 110 milioane euro acoperea aproximativ 84% din costuri, diferența până la 131 milioane euro (costul total al re tehnologizării) urmând să fie asigurată din surse proprii de către Hidroelectrica S.A.

Septembrie

Două luni mai târziu, în data de 12 Septembrie 2011, Hidroelectrica a lansat, pe baza regulilor și politicilor băncii finanțatoare (BERD), prima procedură de licitație pentru atribuirea contractului de re tehnologizare a CHE Stejaru (Two Stage Tendering – licitație în două etape). În prima etapă a acestei proceduri, au fost depuse patru (4) oferte, doar două (2) dintre acestea calificându-se pentru cea de-a doua etapă. Companiile participante proveneau din România, Franța, Austria, China și Germania.

2012

Iunie

La jumătatea anului 2012, procesul de licitație a fost suspendat, odată cu intrarea în insolvență a companiei, în luna decembrie 2012 luându-se decizia reluării lui, când reprezentanții Hidroelectrica au agreeat, la Londra, împreună cu reprezentanții BERD, acest aspect.

2013

Ianuarie

Astfel, noua procedură de licitație a fost lansată în data de 25 ianuarie 2013, prin publicarea invitației de precalificare pe web site-ul Hidroelectrica, web site-ul BERD, în jurnalul Uniunii Europene, în ziarul Bursa și Ziarul Financiar. Un număr de 103 companii din întreaga lume și-au arătat interesul cu privire la proiectul cu o valoare estimată de 110 milioane euro pentru re tehnologizarea primei hidrocentrale de mare putere construită în România, CHE Stejaru, și au solicitat documentația de precalificare pusă la dispoziție în mod gratuit de Hidroelectrica, în cadrul procesului de licitație publică deschisă cu participare internațională, organizată însă conform regulilor și politicilor băncii finanțatoare, BERD.

Martie

În data de 15 Martie 2013, la ședința de deschidere a aplicațiilor pentru precalificare, s-au prezentat 25 de companii din întreaga lume, grupate în 17 consorții. Licitația organizată de către Hidroelectrica dobândește astfel o dimensiune globală prin participarea mai multor companii din China, Germania, Austria, Spania, Franța, Rusia, Israel, Finlanda, Norvegia, Croația și Slovenia, un singur consorțiu având în componență o companie din România.

2014

Prin "Noi insine"

Martie

Întrucât Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare a întârziat foarte mult procedurile de atribuire a contractului comercial, din anul 2012 până în anul 2014, și în absența unui consens pe tema criteriilor de selecție a ofertanților calificați în etapa finală, Hidroelectrica renunță la finanțarea în cuantum de 110 mil. EUR, în luna martie 2014 reziliind contractul de finanțare cu BERD pentru acest proiect.

Prin rezilierea contractului de finanțare cu BERD de către Administratorul Judiciar și derularea unui nou proces de achiziție, s-a urmărit optimizarea procesului de atribuire și obținerea unor condiții net avantajoase companiei față de cele estimate în momentul contractării creditului BERD, în 2011. Noua valoare a contractului a fost estimată la 75 milioane de euro.

Iunie

În aceste condiții, având în vedere importanța strategică a CHE Stejaru pentru sistemul energetic național, Hidroelectrică demarează în iunie 2014, în baza dispozițiilor OUG 34/2006, procedura de atribuire a contractului privind re tehnologizarea CHE Stejaru, finanțarea fiind asigurată din surse proprii.

Ca urmare a publicării anunțului de participare atât la nivel național cât și la nivelul Uniunii Europene prin publicarea anunțului în JOUE (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene), și-au manifestat interesul față de procedura de licitație privind atribuirea contractului „Retehnologizare CHE Stejaru”, un număr de 18 firme dintre care cele mai reprezentative fiind: Addnew Hydropower Limited Hong Kong, Adrem Invest SRL-Romania, Bharat Heavy Electricals Limited-New Delhi- India, Dongfang Electric International Corporation-Sinchuan-China, Litostroj Power-CKD Blansko Engineering, a.s.-Czech Republic, Romelectro SA- Romania, Sinohydro Corporation Limited-Beijing-China, Tractebel Engineering SA – France, Zhefu Holding Group CO. LTD-China.

Septembrie

Pe toată perioada de derulare a procedurii, respectiv de la data apariției anunțurilor de participare și până la data limită de depunere a ofertelor, nu au fost depuse contestații la documentație sau la răspunsurile autorității la solicitările de clarificări primite din partea operatorilor economici.

Termenul limită pentru depunerea ofertelor a fost stabilit ca fiind data de 15.09.2014, ora 10.00, data la care a fost depusă o singură ofertă, aceasta fiind din partea Asocierii “SC Romelectro S.A. – Bucuresti și Alstom Hydro France Franta” cu lider de asociere “SC Romelectro S.A. – București”.

În urma evaluării ofertelor depuse în cadrul procedurii organizate în anul 2014, oferta depusă de către asocieria “SC Romelectro SA București și Alstom Hydro France Franța” cu lider de asociere SC Romelectro SA București, a fost respinsă în conformitate cu prevederile art. 81 din HG nr. 925/2006, respectiv aceasta a fost declarată inacceptabilă și neconforma și în consecință procedura de atribuire a contractului de achiziție publică „Retehnologizare C.H.E. Stejaru”, a fost anulată conform prevederilor art. 209, alin. (1), lit. a) din OUG nr.34/ 2006, modificată și completată.

*„Asistăm la o schimbare de paradigmă în ceea ce privește finanțarea proiectelor de investiții în Hidroelectrică. Am suspendat, anulat sau redus semnificativ alocarea bugetară pentru acele investiții demarate înainte de 1989 și la care componenta energetică are un rol secundar, prioritizând la finanțare re tehnologizarea centralelor de mare putere. Demarăm acum lucrările de re tehnologizare a CHE Stejaru, la **un cost redus cu 35 milioane de euro** față de procedura inițială demarată în 2012 cu finanțare BERD. Diferența de preț este rezultatul implementării de către Administratorul Judiciar a unor **măsuri de optimizare a costurilor, de determinare corectă a valorii estimative a investiției, și nu la prețuri de 3 până la 8 ori mai mari decât cele din piață, practica curentă până la momentul intrării companiei în insolvență**”, a declarat Av. Dr. Remus Borza, reprezentantul Administratorului Judiciar EURO INSOL.*

2012-2014

Menționăm că în perioada 2012-2014 Hidroelectrică a investit peste **270 de milioane euro** în finanțarea unor capacități noi de producție a energiei electrice.

Pentru perioada 2015-2020 am alocat un buget de investiții de **peste 1,3 miliarde de euro** astfel:

- 450 milioane euro în proiectele aflate în curs de execuție (Racovița, Bretea, Răstolița, Siriu-Surduc, Dumitra-Bumbești);
- 305 milioane euro în re tehnologizările a 4 hidrocentrale de mare capacitate: Stejaru (cu o capacitate de 210MW), Vidraru (cu o capacitate instalată de 220MW), Râul Mare Retezat (cu o capacitate instalată de 335 MW), Mărișelu (cu o capacitate instalată de 220 MW) și în modernizări de hidroagregate;
- 240 milioane euro în lucrări de mentenanță cu capitalizare;
- 300 milioane euro investiții în capacități noi de producție din surse regenerabile (eolian, solar, biomasă).

